

REVISTA ADMINISTRATIVĂ
 și TIPOGRAFICĂ
 Brașov, piște mare Nr. 30
 Noțiunile necesare să se
 scrie în Manuscris și în
 scris
 INSERATE se primesc la Admi-
 nistrațiunea în Brașov și la ur-
 zătoarele Birouri de anulată:
 în Viena: M. Daxer, Hansrich
 Schöckl, Rudolf Meise, A. Oppelich
 Nachfolger; Anton Oppelich, J.
 Janssner, în Budapesta: A. T.
 Goldberger, Schöckel Bernas; în
 București: Agenția Hancu, Suo-
 cursale de România; în Ham-
 burg: Karolyi & Liepmann.
 Prețul inserțiilor: o scrie
 garmond pe o coloană 8 or. și
 30 or. timbru pentru o publi-
 care. Publicări mai dese după
 tariful și învoială.
 Reclame pe pagina a 8-a o
 scrie 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L I X

„Gazeta” iese în două zile.
 Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 12 fl., pe șase luni
 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 Pentru România și strălăutate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de Duminecă 3 franci.
 Se primumără la toate oficiile
 postale din țară și din țară
 și la dd. colectorii.
 Abonamentul pentru Brașov
 administrațiunea, piște mare,
 terțul Inului Nr. 80 etagiu
 I.: pe un an 10 fl., pe șase
 luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
 Cu dusul în casă: Pe un an
 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni
 3 fl. Un exemplar 5 or. v. a.
 sau 15 bani. Atât abonamen-
 tele cât și inserțiile sunt
 a se plăti înainte.

Nr. 175.

Brașov, Joi-Vineri 8 (20) August

1897.

De-ale Asociațiunii transilvane.

Proiectul „Casei naționale”.

E vorba de una din cele o miiă și o sută de trebuințe, ce le avem noi Românii pe toate terenele vieții noastre.

Comitetul central al societății noastre literare și culturale, care poartă adî încă titlul de Asociațiunea transilvană, numește această trebuință „Casă națională”. Se înțelege sub acesta o clădire mare și frumoasă, ce ar fi a se ridica în Sibiu, alături cu școala de fete a Asociațiunii și care să aibă vre-o 20 de încăperi, și adevărată sală mare cu scenă, întocmită după modelul salei Ateului român din București, ca să poată servi pentru prelegeri, concerte, reprezentațiuni teatrale și totodată și pentru conveniri sociale; câte-va saloane pentru societățile române din Sibiu, cum e casina română, reuniunea de cântări, cea de agricultură etc.; mai departe localitățile proprii ale Asociațiunii, și adevărată sală și odăile laterale pentru bibliotecă, biroul Asociațiunii și al redacției fôiei ei, o sală de ședințe, pe care să o poată folosi și alte societăți, în fine vre-o patru saloane pentru un muzeu istoric și alte patru saloane pentru un muzeu etnografic, ce ar fi a se înființa.

Așa se presentă proiectul „Casei naționale”, care ar costa aproximativ vre-o sută de mii floreni.

E proiectat ca această clădire să se facă prin Asociațiune și cu întrebuintarea fondurilor disponibile ale Asociațiunii, făcându-se pe lângă acesta apel și la munificența națională prin arangiarea unei loterii de bani și prin colecte.

Nu se va afla nimeni între noi, care să nu recunoască, că o astfel de clădire a Asociațiunii, cum are de gând s'o propună comitetul central la viitoarea adunare generală, ar fi de dorit să o posedem. Dér am

dis mai sus, că avem o miiă și o sută de trebuințe, unele mai mari decât altele, și este numai o urmare firească a lucrurilor, care vrînd nevrînd ne îndemnăm să cumpănim și să stabilim, care dintre aceste număröse trebuințe este cea mai urgentă, cea mai mult reclamată de starea actuală a poporului nostru.

În momentul, când se tractează de-a băga 100,000 fl. într'o clădire, desfășurând totă influința morală și angajând mijlocele materiale, de cari dispune adî Asociațiunea noastră, trebuie neapărat să ne punem întrebarea: care este folosul, cel pôte trage poporul nostru nemijlocit și fără întârziare din această jertfă, ce ar aduce-o Asociațiunea cu ajutorul munificenței naționale?

Pôte fi cât de strălucit edificiul proiectat, pôte să intrunescă la un loc, pe lângă biblioteca și biourile Asociațiunii, toate reuniunile române din Sibiu, cari mai înainte erau restrinse la localități parte mare închiriate; pôte să se întemeeze într'ensul și muzeul istoric și etnografic, care după mulți ani să aducă folose istoriei noastre naționale și științei, dér întru cât va pôte veni un astfel de edificiu în ajutor poporului nostru în timpul de față a stărei sale asuprite, când el pe totă linia și în toate punctele se vede constrins să susțină o luptă desperată în contra sistemului cutropitor de esterminare națională?

În Sălăgiu, în Bihor, în Sătmar, în Marmația, în comitatele sēcunesi, în al Clușului, al Dobăcei, al Albeii Inferioare, al Hunedorei, al Těrnaviei mari și mici: pretutindenî, unde populațiunea noastră română trăește amestecată cu elementul maghiar, propaganda anti-romănescă, susținută cu mijlocele statului și ale Kultur-egyleturilor, a ajuns la un punct și a luat nisce proporții, ce au adus în cea mai mare strîmtore poporul nostru și cauza culturii lui naționale.

Suntem conscii cu toții de această situațiă critică și scim și simțim, că va deveni pernicioasă, dacă nu vom lua măsurile cele mai grabnice, energice și practice pentru a combate relele ei efecte.

Este ôre proiectul „Casei naționale” o asemenea măsură, un asemenea mijloc, care să ne pôte duce la scop cu o oră mai curînd în împrejurările de adî?

Acăsta este întrebarea, ce ni se impune înainte de toate. Căci bine să distingem: nu se tratăză aici de o îmbunătățire eșită din vre-un prisos, ce ni-l'am agonisit, ci de o încordare nouă și extra-ordinară a puterilor noastre materiale pentru a ridica Asociațiunii un palat.

Dacă însă ni-am băga tot capitalul, de care dispune Asociațiunea și ce l'am pôte aduna prin contribuiri într'o clădire și am angaja astfel și pe viitor pentru întreținerea ei, înființarea și susținerea muzeelor proiectate etc. nouă capitale, adunate tot pe această cale, ce am dobândit? Am avé o întăritură de pētră menită a servi ca adăpost luptătorilor pentru cultura națională; dér ce sôrte pôte ajunge pe luptători, dacă în timpul, când ni-se cere să întrebuintăm și cel din urmă ban pentru a-le da mijlocele de-a se apēra, organiza și concentra în toate punctele amenințate, ca să fiă feriți a cadé pradă lăcomiei inamicului, ni-am risipi puterile materiale pentru a înălța un monument de pētră, care ar fi menit să se ridice numai în timpurii pacifice, după o victorie câștigată?

Asociațiunea noastră are o chiămare mare față cu poporul și nu numai odată s'a accentuat din toate părțile în cursul anilor ultimî, că activitatea ei trebuie să se estindă cât mai mult în straturile poporului, ca să-l deștepte și să-l câștige pentru cauza culturii noastre naționale. Acăastă problemă este indoit de mare în lupta de concurență, ce

ni-o impun contrarii românismului, cari propagă în poporul nostru o cultură străină.

Și o propagă cu sistemă și cu mari jertfe bănesci. Dovadă multele foi periodice, broșuri și cărți maghiare de tot felul, ce se impart gratuit printre cărturarii români, mai ales printre cei din ținuturile mixte; dovadă sunt sforțările, ce le fac pe terenul învățămîntului cu ajutorul visteriei statului guvernânții de astădî.

Asociațiunea transilvană nu este o societate cu scopuri politice, dér își are misiunea ei pacinică de-a aprinde în tot locul făclia limbei și a literaturii române. Ce s'a făcut și ce se face din partea ei pentru împlinirea acestei misiuni? Ôre prin ridicarea proiectatei „case naționale” va pôte servi ea necesităților poporului nostru în lupta de apērare contra propagandei maghiarizătoare?

Acăste întrebări ni-se impun când ne gândim la lipsurile, ce se resimt în toate părțile din cauză, că nu se desfășură o lucrare sistematică, prin care să fiă ajutat poporul mai cu succes și mai potrivit trebuințelor lui actuale.

Sunt alte trebuințe mult mai mari și mai urgente, decât „Casa națională” proiectată. În decî de puncte se recere ajutor pentru a pôte rezista în lupta culturală națională. E lipsă de cărți, de scrieri instructive populare, de școle, de biblioteci și cabinete de lectură populare etc. Dacă e vorba de a se jertfi un capital de 100,000 fl., atunci aceste trebuințe sunt a se acoperi mai întâiu.

Nu mai după ce se va satisface esigențelor critice stării actuale, dându-se poporului pretutindenî sprijinul necesar cu urgență, și numai după ce prin desfășurarea unei activități sistematice în direcțiă această luptă noastră culturală va fi organizată, ne vom pôte gândi la îmbunătățiri cum ar fi ridicarea proiectatei „Case naționale”.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Pe tren.

Novelă.

Ei.

(Fine.)

Temerea Elenei a fost drēptă.

De când venise Tit, se schimbăse mult în traiul dela Răclenești, mai ales pentru Elena.

Pentru Marioră, care își petrecea mai totă ziua cu Nēmțul, ea nu mai exista, ér d-na Răclenan era atât de ocupată cu Tit, încât numai rare-ori își aducea aminte și de ea. Numai Elvira rămăsese ca și mai înainte.

Și i-ar fi ajuns Elenei prietenia Elvirei, dér și Tit îi spusese dela întâia întălnire: „Să fim prietini!”

* * *

Dacă trăiesci doi ani la Paris și alți doi la Berlin, soi cum să umbli cu fetele. Și mai ales când ai atăta experiență, precum o avea Tit.

Nu dór că Elena i-ar fi plăcut într'un mod deosebit, dér ea cunoscător o aflase și el picanț — și ea era dór singura fată la Răclenești, de care te puteai lega.

Dintr'o singură privire el a înțeles'o și a știut, care dintre cunoscutele manevre de a subjugă o fată, era în cazul de față cea mai promițătoare.

Se arăta rece și nepăsător față de ea, numai câte-odată îi arunca câte-o privire duiosă sau câte-o vorbă tremurată, cari puteau fi comentate în sute de feluri și totuși nu se comentăză decât într'un singur fel. După câte-o vorbă sau o privire, îi dedea câte-o roasă, sau îi stringea mână, după ce o săptămână nu i-a strîns'o.

Și astfel a adus'o pe Elena în starea aceea periculoasă, când în jignitul ei suflet dragostea se luptă cu ambiția, când în creierul ei se puteau nasce ougete, ca: „Te crezi cu puterea superiorului în mână? Ha! O vorbă numai din partea mea și ești în genunchi înainte mea!”

Dér chiar aste cuvinte le aștepta Tit și bucuros ar fi cădut în genunchi.

* * *

Cel ce îngrijesce, ca cerbului setos să-i isvorosă apă în cale, îngrijesce și de cei doritori de a se întălni între patru ochi, ca să existe vre-o grădină în apropiere.

A fost după amădî. Prânzul cel bun îi făcuse pe toți să caute un loc de odihnă, ér arșița sōrelui ca să rămână în odăi cu jaluziile lăsate. Numai Elena preferă umbra unui nuc și luându-și o carte, plecă în grădină.

Tit nu avea obicei să dormă după amădî și își luase pușculița de vînat, plecând după păseri.

Cum rătăcea prin grădină, rămase deodată stîlpit pe loc. Ca la 20 de pași, confundată în cetit, zăcea întinsă pe un țol Elena înaintea lui. De sub haina ei ușor răsărea o pulpă rotundă, pe care un ciorap negru și subțire era întins, de par'că voia să respire prin ochiurile sale aeriene atmosferă cea umbrată și parfumată a foilor de nuc, precum un cal de cursă își întinde nările când se pregătesce de fugă. O muscă se aședă pe pulpa desvilită, fără să soie pe ce tesaur se pune și atunci mușchii piciorului se constrînseră involuntar, spăriând

insectul și pe Tit prin rotunjala lor vinjôsă.

Încă n'o vėduse nici oănd așa frumoasă pe Elena, căci nu e mai frumoasă o fată, decât în momentul când se soie nevėdută de nimeni și se întinde după plac.

„Elena!” voi să strige Tit, dér vorba îi rămase în gătley și rămase nemișcat, pe când o adiere cochetă de vînt îi desvelea și îi acoperea érašț vederii o parte din jarretiera Elenei.

E un erou de epopee cel ce învinge pe ori-ce dușman, dér cel ce în fața unui astfel de tablou s'ar fi întors să plece, ar fi fost un erou și mai mare, sau un prost potențat.

Și Tit nu era nici una din două. Decî rămase pe loc. Nu mult timp însă.

Când întinđi pușca asupra unui dobitoac, îl vėdî îndată mișcându-se neliniștit, deși nu soie ce va să dică pușca. Același instinct îl are și femeea când e un bărbat aproape și vede mai mult decât ar trebui să vadă.

Când Elena îl zări pe Tit, sări ca mușcată de șerpe în picioare și, roșie ca tricotașul unei baletiste, voi să plece.

Amariciunea Sârbilor din Ungaria.

Förte mare amăriciune domnesce adî în sinul poporului sârbesc din Ungaria. N'a fost de-ajuns, că congresul lor național bisericesc după atâtea șicanări și uneltiri a fost în fine amănat, dăr la asta s'a mai adaus în cele din urmă și alegerea noului episcop al Budei, Lucian Bogdanovicî, — alegere, contra căreia Sârbii de asemenea ridică mari plângerî.

În ce privește congresul, etă ce spune fôia națională sârbescă „Zastava“ din Neoplanta:

Pentru tărîrea nedrepta a persoanei regelui în activitatea congresului, trebuie ca să se pocăiescă cineva. Afară de baronul Nicolici, va avé și patriarhul să simță urmările acestui lucru. Stéua patriarhului începe în mod rapid să se întunece în ochii cercurilor curții. Aceste cercuri sciu deja, că hierarchia noastră nu mai are nici o trecere înaintea poporului sârbesc; de asemenea sciu, că chiar și în sinul hierarchiei domnesce discordiă.

De altă parte cercurile amintite au început să se convingă, că poporul sârbesc e conșciu de tôte drepturile sale, că și va apăra cu tenacitate aceste drepturi și că în cele din urmă acestui popor ar trebui să i se facă dreptate și să-l împace. Deputații congresului vor da o proclamațiune către popor, în care vor descrie lupta, ce au avut-o ei cu Banffy și cu patriarhul, pe care luptă și au fost nevoiți s'o continue în acest congres. Pe lângă asta, vor redacta un memorandum pentru regele, pe care îl vor subscrie aproape toți deputații, ca din acest memorandum să se convingă corôna, precum și opiniunea publică, că pe a cui parte este dreptatea. Credem, că în această vom da o întorsătură hotărîtoare chestiunii noastre, care va trebui să se rezolve în favo- rul nostru.

Ce privește alegerea noului episcop al Budei, aceeași fôia scrie în- tre altele:

Patriarhul lucră în mod fățiș pen- tru întărirea dinastiei sale familiare, din care causă s'a și născut un mare contrast între el și între ceilalți episcopi. Această luptă provenită din motive personale ne face o tristă impresiune și ne dăre mult, că în sinul celei mai de frunte autorități sârbesci ortodoxe (sinodul episcopesc) dom- nesc asemenea stări. Din considerațiuni egoiste lucră și-a care membru al sinodu- lui. La tôte însă le pune vîrf procedura volnică a patriarhului, care a declarat de episcop pe o rudă a sa. Pôte fi ôre un lucru mai scârbos decât acesta?... Deu, această este cea mai mare sfruntare a mo- ralității și dreptății. Despre această rușinosă alegere foile din Budapesta nici n'au scris încă nimica...

„Branik“, o altă fôia sârbescă,

dice, că patriarhul n'a avut dreptul să hotărască prin votul său în favo- rul candidatului minorității și cu vo- tul său de episcop și tot-odată și de președinte, ca patriarh, să trăn- tescă pe candidatul majorității. Cam în asemenea mod scriu și alte foi sârbesci, exprimându-și tôte indigna- rea și amăriciunea atât pentru cele întemplate cu congresul, cât și pen- tru modul cum s'a făcut alegerea noului episcop Bogdanovicî, rudenia patriarhului.

O statistică a Maghiarilor de cinci „pișule“. După datele comunicate de ministerul unghuresc de interne, în pri- mul semestru al anului curent și au ma- ghiarizat numele cu „permisiune“ ministe- rială 822 persoane. Dintre acestea 270, va să dăcă aproape 33%, sunt din Budapesta. Ceilalți sunt de prin orașele din provinciă, și anume din Arad 19, din Timișoara 12, Vaș 12, Dobrițin 11; din tôte celelalte orașe mai puțin; din Brașov, Sibiu etc. numai câte unul. După poziția și ocupa- țione, cei mai mulți dintre cei ce și-au ma- ghiarizat numele sunt *studenți și copii mi- norenți*, anume 86; funcționari privați (pôte scriitorii aplicați prin cancelariile advoca- ților unghuri etc.) 54; funcționari de ai sta- tului 45; funcționari dela căile ferate 33; învățători (de-ai școlilor jidano-maghiare) 32; profesori 9; forestieri 8; notari 13; medici 8 etc.; industriași 45. *Alte profesii:* industriași 59, comercianți 51, calfe de co- mercianți 50, gendarmi 43.

După religia majoritatea, ca întot- dăuna, o formează Jidanii. Din 822, căi și-au maghiarizat numele, 475 (va să dăcă aproape 58%) au fost Jidani; după Jidani au urmat romano-catolicii cu 249, greco- catolicii 35, augustinii evang. 35, reformați 24, greco-orientali 6, unitari 4.

Din aceste date reese, că cei ce și maghiarizează numele sunt *numai locuitorii de prin orașe*, ér nu și popor de pe la sate; la orașe contingentul cel mai mare al nenorocitorilor, cărora li-se maghiarizează nu- mele, sunt *minorenți*, mai ales școlarii, apoi funcționari și alți indiviđi, cari sunt supuși presiunii neumane a șovinismului turbat unghuresc.

Deosebită mulțămire însă ne face constatarea, că dintre Români nu s'au aflat aproape de loc, cari să și fi maghiarizat nu- mele. Dintre toți greco-orientalii, românii și sârbii, abia 6 și-au închinat numele lor satanei și aceștia încă probabil, că au fost toți Sârbi. Mai rău stau greco-catolicii, dăr afară de Gorgan Laszlo dela Clușiu, care s'a metamorfosat în Hunyadi, credem că toți, său cel puțin aproape toți ceilalți sunt recrutați dintre renegații ruteni.

Constatările acestea sunt foarte in- structive.

Limba juraților.

În 4 (16) August a. c. s'a des- bătut în camera magnaților din Bu- dapesta proiectul de lege privitor la curtea cu jurați. Cu ocaziunea această membrul camerei, d-l *Dr. Iosif Gall* a ținut următoarea vorbire:

La finea primei alinee a §-ului 4 din proiectul de lege despre „curtea cu jurați“ înaintea cuvintelor „dăcă, său“ ar trebui intercalate cuvintele „și dăcă afară de acesta în părțile țerei, unde se află naționalități mixte, va pricepe (juratul) una din acele limbi ne-maghiare, care e obișnuită pe teritoriul respectivei judecătării și formează limba protocolară a jurisdicțiunii aceluia teritoriu“.

Necesitatea acestei modifițiuni o motivează următoarele:

O condițiune cardinală, de comun primită, a funcționării corecte a juriului — pe lângă concederea liberei apărări a do- veșilor — e aceea, ca sentința să și-o pôta baza juriul pe impresiunea câștigată din nemijlocita pertractare și procedură de do- veși, ce se desvôltă imediat înaintea sa, prin urmare din fasiunile inculpatului și a martorilor, imediat exprimate înaintea sa, precum și pe acea impresiune, ce și-o câș- tigă din alte împrejurări, cari se ivesc cu ocaziunea fashiunii, și cari de multe-ori reogîndesc starea sufletescă a acelora; însă această impresiune va fi — firesce — foarte defectuoasă, dăcă membrii colegiului de ju- rați nu pricep pe inculpat, său pe martori și defectuoasă va rămâne acea impresiune chiar și atunci, când s'ar aplica talmaciul cel mai iscusit la asemenea ocaziuni. Dăr un atare talmaciul, care să scie perfect atât limba maghiară, cât și cea respectivă ne- maghiară, care afară de aceea să aibă și cunoștințele recerute juridice într'atât, în- cât să pôta traduce fără greșelă terminii și espressionile tehnice, precum și graiul obișnuit la popor, — cu greu se va puté căpeta din cauza beneficiilor celor neînsem- nate, legate de astfel de poziții, ér greșita traducere a unei unice construcție pôte da de multe ori întregii cauze cu totul altă direcție său alt curs.

Recomandata dispozițiã în lege e cu deosebire de lipsă, pentru că legea cea nouă estinde cercul de activitate și com- petință al juriului, — care era pân' acuma restrins numai la cauzele de pressă, — și asupra crimelor comune.

Înaintea juriului de pressă adecă ajung de regulă numai indiviđi aparținători in- telligenții, cari de regulă sciu și limba ofi- ciosă, și astfel sunt în stare, a se apăra și în această; dăr pentru crime comune partea mai mare a inculpaților, și a martorilor iese din păturile inferioare ale poporului, prin urmare în părțile țerei, unde locuiesc felu- rite naționalități, vor sta înaintea judecării mulți ômenî, cari nu sciu limba maghiară, éră cu acestia jurații, dăcă nu sciu cumva limba obișnuită a respectivului teritoriu

al țerei, nici nu se pot imediat înțelege.

Dăr propunerea această își are baza sa și în legile, ce sunt în vigôre.

Adecă §-ul 7 al art. de lege XLIV: 1868 dispune următoarele (cettesc legea din cuvânt în cuvânt) va să dăcă asigură sub ôre-cari condițiuni naționalităților nema- ghiare folosirea limbei lor, adecă a limbei maghiare — declarată de limbă protocolară a jurisdicțiunii — înaintea judecătoriilor și în cauzele civile, unde numai excepțional se pôte pretinde înfățișarea necondiționată în persoană a partidelor, și în consecință cu această §-ul 27 al aceleiași legi prescrie, că de juđi să se aplice din felurite națio- nalități persoane, cari înțeleg și vorbec pe deplin limbele necesare.

Din punct de vedere al necesității acestei cunoștințe de limbi ordinăz întoc- mai §-ul 4 din art. de lege IV. 1869, care se referă deja la judecătoriile denumite de guvern, ca numirile juđilor la judecătoriile de I-a instanță să se facă avându-se în ve- dere capacitatea prescrișă pentru juđi în §§-ii 6 și 7, încât e posibil din sinul teri- toriului tribunalului de I-a instanță și în conformitate cu dispozițiunile §-ului 27 din art. de lege XLIV. 1868 cu considerare emitabilă la indiviđii feluritelor naționali- tăți de pe teritoriul respectivului tribunal.

Deductiunea contrară, ce se face din §-ul 13 al legii de naționalitate, e după părerea mea cu atât mai virtos greșită, cu cât această e mai vechiă, aceea însă e lege mai nouă.

Se pôte dăcă cu drept pretinde și dela jurați, cari încă sunt chiămați a în- deplini funcțiune de jude, ca să aibă cu- noștința necesară de limbe.

Prin această nu se împedecă organisa- rea regulată a colegiurilor de jurați, pen- tru că locuitorii teritoriilor de naționali- tăți mixte, cari vorbec unghuresc, pricep și limbele nemaghiare, estinse pe acele teri- torii.

Éră de altă parte e un interes comun ca instituțiunea colegiurilor de jurați, ca una din garanțele libertății publice, să prindă rădăcină cât mai afundă în tôte păturile cetățenilor, pentru-că alipirea că- tră instituțiunile libertății publice ale pa- triei este cel mai puternic mijloc, de a-i întruni față de ori-ce atacuri contra patriei și contra libertății publice a ei.

Propunerea d-lui Gall nu s'a primit, deși a fost extrem de mo- derată. Ministrul de justițiã i-a răs- puns în mod evasiv; în fine însă, ca să-l mulcomescă, i-a promis, că va da o ordinațiune, prin care va avisa comisiunile, cari vor compune listele anuale ale juraților, să ia în considerațiã la compunerea listelor și cunoștința limbilor nemaghiare ce se vorbec pe teritoriul respectiv.

Asupra acestora vom mai reveni.

Dăr se opri, căci Tit ținea pușoa în- dreptată spre ea și în acel moment ar fi fost în stare să apese cocoșul, dăcă ea ar fi fugit.

Clipa cea mai grea, pe care ai pu- tē-o numi mai bine „caprițiul sorții“, de- oât „orisă“, era însă chiar prin aceea, că Elena stătă pe loc tăcută și Tit își reoș- țigă prezența de spirit.

Riđând cu rîsul său argintiu, aruncă pușoa pe ierbă și apropiindu-se de ea îi dăse:

„Te-ai spăriat?“

„Da!“ șopti ea voind să plece.

„Eleno!“ eși răgușit din gătul lui — și ea se opri.

„De ce fugi de mine, de câte-ori sun- tem singuri!“...

Tit nimerise tonul cel mai potrivit la astfel de ocaziuni, pôte chiar pentru aceea, că nu se ougetase în ce ton să vor- bescă.

Aerul era încărcat de năbușală. Plôia trebuia să erupă.

Și totuși n'a erupt.

Căci, când Elena deschise ochii după primul sărut, pe care îl primise în viața ei, tremurând de feroicere în brațele lui tremurătoare, văđu nemijlocit aproape de ea doi ochi albaștri strălucitori, cari o făcură să se outremure. Sub fruntea lui Tit luceau ochii lui, căruiu îi promisese de ocea ce era aproape să și uite.

Cu putere se deslipi de seducător și fugi.

* * *

Ca un trăsnet din senia îi cădură d-nei Răclean vorbele Elenei, când această îi spusese, că vré să plece acasă.

„Dăr de ce draga mea?“ și nepri- mind răspuns, „nu ești mulțămită la noi?“

„O, și ce mulțămită!“ răspuse Elena plângend.

„Dăr cum să-mi espio? S'a întem- plat vre-o nenorocire acasă?“

„Nu!“

„De ce dăre?“ și devenind nerăbdă- tóre prin tăcerea Elenei, dăse ocea mai aspru: „Ei bine, ce capriț e asta? Con- tractul te legă pe doi ani!“

Elena simți, cum ocea o strînge de gătley, dăr își stăpăni mânia și se rugă:

„Numai pentru două luni... până când vor începe ér cursurile la universi- tate... pentru frate-meu!“

Dôamna Răclean îngălbini. Înțelesese. „Eleno... s'a întemplat nenorocire?“

Era atăta spaimă și duișie pentru ea în vocea stăpănei sale, încât Elena se aruncă în brațele ei plângend:

„Nu, încă nu, din ferioare, dăr se va întempla mâne, astăđi încă, dăcă nu plec... o simt bine!“

* * *

Se nimerise bine, că și Wolff, priet- inul lui Tit, avea să plece a doua đî, așa că Elena nu trebuia să călătorescă singură, avend până la Viena același drum.

Pentru plecarea ei repentină se află ușor un preteost în bôla tatălui Elenei, pe care ou toții îi credură.

Despărțirea de domnul, dôamna Ră- clean și de Elvira a fost grea și numai promisiunea unei repeđi reintôrceri o mai ușură.

Măriôra, care se sărutase pe ascuns

cu Wolff, nu îi întinșese decât obrazul pentru sărutat, voind să păstreze, întocmai ca un gourmand după masă, nealterat gustul sărutului de adio. Când Elena ajunse la Tit și îi dădu mâna, ocea șopti scrișnind din dinți: „Găscă prôtă!“

Dăr pe Elena nu o mai puteau vâ- tăma aste cuvinte. În sufletul ei era o ve- selie neobișnuită, întocmai ca aceea, care o cuprinsese și la plecarea de acasă. Deși se despărția de atâtea persoane iubite, to- tuși se simția feroică, căci vedea înaintea ochilor o țintă ideală, de care se apropia.

O ultimă falfăire de batistă la gara din Ploești, apoi ușa vagonului se încuie — și conducteurul o încuie bine, căci că- pătase un bacșiș gras.

* * *

Wolff era un tîner foarte simpatic, care în cele patru săptămâni, pe cari le petrecuse în Răclean, se făcuse iubit înaintea tuturor. Cu Elena încă erau priet- ini buni și adese-ori vorbisera ôre întregi amendoi și devenisera ôre-cum intimi, mai ales că, fiind de aceeași naționalitate, în-

SCIRILE DILEI.

- 7 (19) August.

Din cauză, că legea pentru ră-pausul de Duminecă (art. de lege 13 din 1891) prescrie ră-pausul și pentru ziua de St. Ște-fan ce cade mâine în 20 August calendarul gregorian, numărul proxim al fôiei noastre va apăre numai Sâmbătă seara.

Principele moștenitor român. „Timpul“ anunță, că starea sănătății a A. S. R. prin-țului Ferdinand face progresele cele mai satisfăcătoare. A. S. Regală a eșit alaltăeri pe balconul palatului Foișor, unde a stat mai mult timp pentru a admira, după o lungă intrerupere, frumșetea împrejurimi-lor castelului. În puține zile A. Sa va pute părăsi palatul pentru a face prenum-blări. — Acelaș diar află, că principele moștenitor va rămâne totă vara la Sinaia și numai la toamnă se va duce la San-Remo sêu la Corfu.

Dela poliția ni-se trimite spre publi-care următoarele: În sensul § 27 al noului statut de pedepse, se îndatorază toți bici-oliștii, ca sê-și provadă biciolul ou un număr, care se potă căpăta dela subscriul căpitanat ou 40 or. bucată. Numărul are de a se pune cel mult până în 31 August a. c. la biciolul, într'un loc ușor de obser-vat. Toți bicioliștii, cari voesc sê bicioleze în intravilan, se obligă, ca în prezența unui funcționar de poliție sê documenteze, prin o cursă de probă ou biciolul, cumă sunt pe deplin destoinici în această cursă. Călea-rea acestor dispozițiuni se pedepsece, cu 2 până la 10 corône sêu cu arest corê-pundător. Brasov, 17 August n. 1897. — *Căpitanatul orașenesc.*

Din Chior ni-se scrie: În 8 l. c. s'a ținut alegerea de învățătore la șcôla ro-mână de fete gr. est. din orașelul Șom-outa-mare, fiind aleasă d-șora *Rafla Pavelea*, ficea fostului prof. gimn. Pavelea din Nă-sêud, producând diploma de calificațiune cu caloul aprôpe din tôte studiile cu „emi-nență“. Pôte servi spre laudă acelor Șom-cutani, cari și de astă dată au fost la înăl-țimea ohiămării lor nebăgând în sêmă da-tina ruginită de a patrona pe cineva din alte considerațiuni, decât singur hărnicia și ospacitatea. Avem speranță, ha suntem și asigurați de cătră ômenii competenți, că nou aleasă institutoră va corêspunde aștep-tărilor publicului, ca o pedagogă și Româna bună. Toomai de o asemenea persoană a fost mare lipsă la șcôla din Șomcuta-mare. Prelegerile se vor începe la 15 Septem-vre st. n. — *Impartulul.*

Bôla regelui Milan. Asupra bôlei re-gelui Milan i se scrie din Viena „Timpu-lui“ următoarele: Sîirea dată de unele diare străine și române, cum-că fostul rege al Serbiei ar suferi grav de o pneumonie este ou desevêrșire neintemeiată. Regele Milan, în urma unei escursii de vênătore, a căpê-tat o tumôră la un genunchi, fapt, care

l'a silit sê se supună unei operațiuni, de altfel destul de greve, dér care a reușit perfect. Operațiunea s'a făcut în prezența M. S. Regelui Alexandru al Serbiei și a d-lui Al. Ostargiu, unchiul regelui Milan. Ađi fostul Suveran al Serbiei se află în afară de ori-ce pericol și zilele acestea va pleca la Karlsbad, unde se află și fiul sêu regele Alexandru.

Concert. Cele două cântărețe brașo-vene, d-șorele *Ella și Lula Gmeiner* vor da un concert în 3 Septembrie în sala de con-certe dela Redoute. La acest concert va da concursul sêu esceleanta orchestră diri-giată de d-l Brandner. Tot-odată a promis și d-l dirigent de musică R. *Lassel* bine-voitorul sêu concurs. Este de așteptat și de dorit, ca publicul brașovean sê încura-gieze prin participare cât mai numărôsă pe tinerele cântărețe, cari și-au câștigat un frumos renume și în afară de orașul lor natal. Bilete pentru acest concert se vënd începând dela 20 August st. n. în librăria d-lui W. Hiemesch, ér în ziua con-certului la casaș. Prețurile sunt următo-rele: balcon și fotoliu 2 fl.; I Parohet 1-50 or., al II-lea Parohet 1-20 or. I Rang 1 fl.; Parterr de sus 80 or., Bilet de în-trare: galeriă 60 or.; parterr 50 or. Stu-denți 40 or. Începutul la 7 1/2 ôre seara.

Musica orașenescă va concerta de séră și mâine séră (Vineri) în grădina oțelului „Pomul verde“. — Mâine, la 11 ôre s. m. va concerta pe promenada de jos.

Aparate de fotografie pentru diletanți. Firma A. MOLL, liferantul curții c. și r. din Viena Tuchlauben Nr. 9 își recomandă amatorilor de fotografie, articolele sale necesare pentru a fotografa. La cerere trimite liste ilustrate con-ținând prețurile.

Dr. Weigand în Sêlagiu.

Șimleul-Silvaniei, 15 August n. 1897.

Éri a ajuns în mijlocul nostru renu-mitul filolog și filoromân *Dr. Weigand*. Ca pe un profet îl așteptam ou toții după ce audșem, ca e pe pământul Sêlagiului prin comunele Portiu, Ip și Zoan. În Șimleu a ajuns numai séră la 7 ôre, unde se încuar-tirase întâiu la o ospătăria, dér la invi-tarea Rev. D-n vicar al Sêlagiului și-a stră-mutat locuința la densus.

Astăđi la 8 ôre dimineța a ascultat serviciul divin în biserica română gr. cat. și la fine a scrutat prin cărțile bisericesci mai vechi. Înainte de amêđi a făcut studiu limbistic între poporul român de aici, pertra-ctând și conversând cu țărani de diferite etăți de ambe seceșe. Era cu mare atențiune la pronunțarea fia-cărui sunet și accentuarea cuvintelor, luând despre tôte notițe și cule-gând povești, anecdote și poesii din graiul poporului.

Prânđul l'a luat la masa ospitală a D-lui vicar Alimpu Barboloviciu, la care a participat și o societate inteligentă, din Șimleu și jur, invitați anume din acest

imbuourător incident. Aici s'au rostit mai multe toaste pline de entusiasu la adresa distinsului ôșpe. D-l vicar într'o cuvântare avântată și-a exprimat deosebita bucuria, că pôte bineventa la casa sa pe un repre-sentant adevêrat al sciinței și omul trimis de Dumneđeu, care și-a pus frumoșele sale puteri spirituale în serviciul limbii și cau-sei acestoi popor dosădit. D-l învățator Alecsiu Fedorca l'a felicitat ca pe un fost oolog pe o trêptă ou el, și sjuns acum prin genialitatea sa la stadiul cel mai înalt al carrierei profesurale și ca pe un proto-pop al dacoșilor români, care nealterat de jertfe lucră într'un mod superior la mă-rirea numelui de Român.

Dr. Weigand li-a rêspons într'o vor-bire de tot frumoșă și clară. A început așa: „Tot ce am făcut și fac pentru po-porul român, fac din inimă“. A đis apoi între altele: poporul român trăsesc între vitrege împrejurări, dér condițiunea car-dinală la prosperarea și binele sêu este, ca preotul și învățatorul sê-și împlinescă ohi-amaarea cu inimă și consciință. A finit cu urarea: „sê trăsesc poporul român în veci!“ Aceste cuvinte, eșite din inimă, au fost urmate de vii acolamări.

După amêđi, asociat de Rev. D-n vicar și de învățatorul A. Fedorca, a mers în comuna din apropiere Ceheul-Șimleu-lui, și aici la învățatorul Ioan Oegarui, unde încă aducându-i-se înainte un fecior și o fată și întrebându-i, a făcut însem-nări de dialect, moravuri și datine. Înțele-gând poporul, că la ei este un domn mare din țără străină, care lucră pentru binele sêu, s'a adunat într'un număr mare în ocoul casei învățătoreșci și acolo a fă-cut frumoșe ovațiuni ilustrului bărbat, mul-țămindu-i prin roștal unui om ales pen-tru sufletul sêu bun, ce-l are cătră Ro-mâni.

Séra s'a întors érași la Șimleu. Mâne călătoreșce mai încolo spre Sătmar. Pli-nirea dorințelor nostre ferbinți, sê-l con-ducă și urmăreșcă în tôte faptele sale.

Procesul Angiolitto.

Éta detaliile procesului ce s'a făcut anarchistului Angiolitto, asasinului lui Ca-novas.

Madrid, 16 August. Se dá cetera unei declarațiuni scrise a lui Angiolitto în care povestesc istoria sa dela 1885. Angiolitto a conceput crima sa, fără nici un complice, în timpul execuțiunei de la Montjuich. A ales revolverul pentru că nu cunoscea ma-nipularea explosivelor.

Procurorul califică fapta lui ca orimă de asasinat ou premeditațiă în contra unui membru al unei autorități constituite și cere pedepsa ou môrte.

Locotenentul de artileriă Gorria, apă-rătorul acusatului, pledeză slăbiciunea de spirit al lui Angiolitto și face apel la ole-

mența judecătorilor. Apărătorul termină pledoaria printr'un elogiū la adresa d-lui Canovas.

Angiolitto mulțumesc apărătorului sêu, declară că n'are nici un complice și n'a asistat la nici o întrunire secretă. Expune teoriile sale anarchiste, vorbesce de parti-dele politice, de reșeelele din Cuba și Fi-lipine. Președintele îi retrage cuvântul pen-tru că vorbesce de subiecte străine causei.

După cetera sentinței, condamnatul este reconduc în lanțuri în celula sa.

Numai 200 de persône au asistat la audiența.

Madrid, 16 August. Consiliul de re-bel a condamnat pe asasinul d-lui Canovas la môrte.

Președintele consiliului de rebel a plecat la Saint-Sebastien pentru a supune sentința aprobării căpitanului general.

Se đice, că suphoiul aplicat va fi acela al strangu'ării.

— Inmormântarea solemnă a lui *Ca-novas* s'a făcut în 13 Aug. după ameađi. — Gardul era format de trupe pe tot drumul cortegiului. Multimea era imenșă. S'au de-pus peste 1000 de corône.

În asistență se remarcou reprezentanții Reginei, ai guvernului; toți șefii opoziției, toți diplomații și numărôse delegațiuni. Tôtă garnisôna a defilat pe dinaintea cor-tegiului.

Anunț școlar.

Aducem la cunosoința On. părinți și tutori, că înscrierile la șcôla super. de fete ou internat în Arad și împreună ou cursuri preparandiale pentru candidatele de învățătore se vor efectui în zilele 1--5 Septembrie st. nou.

Elevele au sê documenteze ou atestat public școlastic clasa absolvată în anul trecut, la din contră au ase supune unui esamen de primire.

Prelegerile se încep în 6 Septembrie și elevele interne solvesc pentru întrăga provisiune la an 140 fl. și didactru 20 fl.

Elevele esterne ale șcôlei solvasc 2 fl. la lună, preparandele esterne 4 fl. Taosa de înscriere e de 2 fl. Pentru instrucțiunea pian la 3 ôre la săptămână se solvesc 5 fl. la lună. Solvirile se fac anticipativ. Ele-vele interne au a fi provêdute ou următoarele: a) o madrată, b) un covor de pat, c) două perine ou 4 fete, d) o plapomă ou 2 le-pedee, e) două lepedee de pat, f) șese șter-gare de fată, 2 de șters lavorul, g) șese șervete, h) vestiminte de oorp din fiă-care 1/2 duzină, ciropii și fastele sê fiă de oolôre închisă. i) o duzină batiste, k) ouțit, furculiță, o lingură de supă și una de cafea, 2 pocale de apă, lavor, perie, de dinți, săpun, pepteni și un parapleu.

Deslușiri mai detaliate se pot cere sêu în persônă, sêu în scris dela direcțiunea școlară strada Deák-Ferenoz Nr. 27.

Arad, în August 1897.

Direcțiunea șcôlei superioare de fete ou internat.

tre străini, mai ușor se imprietinesc ô-menii. Intreg esteriorul lui și fineța pur-tărilor sale îi d-deau acel timbru, pe care adese-ori îl aflam la bătrâni și care te face ușor sê te destăinuesci unui astfel de om. Și Elena avea lipsă de destăinuire, ér Wolff, care pricepuse dela început totul, începù sê o descôce.

E atăta fericioare sê poți spune oui-va ce ai pe inimă, când ea ție plină și mai ales când te poți lănda ou faptele istori-site, când ai scăpat de o mare primejdie prin propriu-ți eroism.

Și așa te apropie așa o mărturisire de cel, cărui îi mărturisești, mai ales când veđi, că-ți aprôbă ținuta și-ți dá drept!

Ér Wolff o lăuda mereu.

După ce isprăvisc ou total Wolff scôse din gémantau o stiolă de Madeira și două pahare și întinđându i unul plin îi đise: „Asta merită sê bem una pentru fir-mul dumitale caracter, pe care sê ți-l țină Dumneđeu tot astfel!

Madeira place la fetele, cari nu l'au bêtut încă.

„Și acum sê fim veseli, domnișôră!

Elena, căoi avem motiv de a fi, mai ales dum-néta. Veđi, și fetele sunt soldați, și măoar odată în viața lor au sê lupte ou dușmanii aprigi. Ér dumnéta ai invins un dușman, pe care te asigur, încă nici unul dintre soldații femeesci nu l'a putut înfrange!“

„Nu-i așa? Pot sê fiu mândră. N'ai idee ce bine îmi cad vorbele dumitale!“

Wolff bêt. „Și soldatul nu bea după învingere? Hai sê joc ou rolul de vivan-dieră! Prosit!“

Elena goli dintr'o înghitură paharul. „Ce bun e!“ Dér Wolff mai ceti în vor-bele ei încă o însușire a vinului, că era tare și îmbătător.

„Đici, că fetele nu au putut sê-i re-siste până acuma; începù ea prinđând limbă; și îți cred, căoi e frumos băiat. „Și“, ocontină ea riđend ou hohot, „drept sê-ți spun și mie mi-a căuț greu sê mă feresc de el. De nu era aducerea aminte a am-ploiatului“, — și vocea începù sê i-se în-môie în lacrimi, „n'ai idee ce om bun e angloiatul ăla... și cât îl plac...“

„Și el încă are motiv sê te iubescă mai mult ou ori și când, când te vei puté

duce ou fruntea ridicată și sê-i đici: „Éta-mê cum am plecat“. Și el atunoi va căde înainte dumitale în genunchi ca în-naintea unei sfinte și îți va đice...“

„Ce?“ întrebă Elena ou un ris șiret.

„Sê dea Dumneđeu sê đică ce gân-descou eu! Prosit!“

„Tot?“

„Mai e întrebare?“

„Haide de, dér e tare!“

„Aș, de unde, ți-se pare numai! Așa!“

„Și apoi după un an“, începù ea ui-tând de sine, „sêu, în fine când vom fi amândoi, soi... apoi îi voi spune cum am scăpat de Tit și cât de greu a fost sê soap de el... Cum mai întâi m'a luat de mână, uite așa, și mi-a tot vorbit vorbe, al oșror parfum mă amețiau, cum m'a apucat apoi de talie... o, pardon, iértă-mê, dér...“ đise ea retrăgându-și mâna.

„Ce are a face? Față de mine nu ored că există pardon mult, noi suntem ca frate și soră... Știu eu bine manevra lui Tit. Mai întâiu de mână, apoi de braț, de talie, apoi te stringe în brațe, îți ridică capul de bărbie și te să... așa, ce?“

„Sê nu mă mai săruți!“

„Am arătat numai cum face Tit!“

„Mișelule!“ đise ea riđend... .

* * *

Când trenul se opri în Viena, Elena se deșteptă. O durea capul și nu soia unde se află. Lângă ea zăceau două sticle gôle de Madeira. Era singură în oupeu.

Spăriată se sculă și întrebă pe con-ducteur despre tovarășul ei de drum.

„S'a dat jos ou câte-va stații înainte!“

De-odată pricepù tot și căđù plân-gând pe fotel. Conducătorului i-se făcù milă de ea și îi đise ou glas blând:

„Te vei întilni ou el în Viena.“

Dér Elena dedea numai din cap.

„E, de sigur în gară, poștește num i, Sê chem un espres?... Dér trebuie sê te scobori, căoi spre Geneva plecă alt tren!“

Când auđi numele Geneva, sări în picioare și ca esaltată strigă: „Nu, nu; nu la Geneva! Român în Viena!“

Și se pierdù prin stradele Vienii.

Sextil Pușcariu.

NECROLOG. Subscrișii cu inima frântă de durere anunță morțea iubitului și neuitatului soț, fiu, frate, afin și unchiu.

Andrei Truția,

perceptor la sedria orfanală din comitatul Coșocnei.

Intâmplată în 17 August la 12½ ore nopțea după un morb îndelungat, provădit cu santele sacramente ale moribunților în al 54 en al etății și al 24-lea al ferioței căsătorii. Astrucarea rămășiței pământesci se va îndeplini în 19 l. c. st. n. la 10 ore a. m. în cimiterul gr. cat. din Bonțiu, era mîsa solemnă pentru odihna sufletului repausatului se va celebra în 20 August la 8 ore dimineața.

Fiă-i țărina ușoară și memoria bine-cuvîntată!

Bonț, 17 Aug. 1897.

Susana Truția n. Lemeny, ca soție. **Ioan Truția,** ca tată. **Andovica Truția,** m. Savoian și pruncii. **Sanfora Truția,** m. György și pruncii. **Anica Truția,** m. Chețian ca surori. **Vasile Lemeny,** ca frate. **Iosif Lemeny, Vasile Lemeny, Anna Lemeny,** cu soțu său **Alexie Papp** și pruncii. **Romul, Sidonia** și **Ana, Văd. Maria Catona** cu fiicele sale ca cămărași, cumnate și nepoți, **Iosif Lemeny** junior ca fiu și nepot.

— Subscrișa aduce cu adîncă durere la cunoștința numărărilor sale rudenii, amiciei și cunoscuții trista sorie, că

Ioan Hossu,

paroch și protopop gr. cat. al Coșocnei

ieri la 3 ore după amiază, în anul al 75-lea al etății și al 51-lea al preoției sale a adormii în Domnul.

Rămășițele sale pămîntesci se vor așeza spre repausul etern Miercuri în 18 August n. la 2 ore după amiază, în cimiterul bisericeii parohiale gr.-cat. din loc.

Coșocna, 17 August n. 1897.

Fiă-i țărina ușoară și memoria bine-cuvîntată!

Jalnica familiă.

DIVERSE.

O nouă prădicere a sfîrșitului lumii.

— Profesorul Falb, vestitul predicator, spune că avem perspectiva de a pieri în curînd. Acastă piere a lumii, o să fiă chiar peste doi ani, adecă în ziua de 13 Novembre 1899. când bîtrînul nostru pămînt se va întalni cu o cometă, care decă nu-l va prăpădi, cel puțin o să ne fixeze pe noi, așa că lucrul e cam același. Norocul nostru că mai avem o portiță de scăpare. Celebrul profesor încă n'a sfîrșit socotelile după cari s'ar pîta stabili, decă vom trece numai pe lângă cometă, s'eu decă pămîntul nostru se va ciocni cu tot dinadinsul. În oasul unui carambol atât de uriaș e mai mult ca sigur că pămîntul nostru o să dea ortul popii... Dér în curînd profesorul își va termina socotelile și vom vedea decă mai avem mult s'eu puțin de trăit; decă socotelile vor fi exacte cum le-a făcut, perim la sigur. Dă Dîmne ca să fi greșit... Altmintreli ne-am dus, și nu vom mai putea apuca nici expoziția (din Paris) măoar.

Insucințare nesuccesă. Decedatul rege de Saxonia Ioan avea datina să insucioneze din când în când oficiile publice din oraș. Astfel se prezentă într-o zi pe neașteptate la oficiul telegrafic; ampoiatiul era foarte surprins de acastă vizită neașteptată dér mai avu totuși atîta timp, ca să telegrafeze unui amic al s'eu dela o stațiune din apropiere următoarele: „Regele tocmai acum a sosit aci pentru a face insucione”. După acastă ampoiatiul trebui să arate regelui starea oficiului telegrafic, circulațiunea, numărul telegramelor sosite și expedate etc. Când ampoiatiul termină facerea ou regele, étă că sosese o telegramă. „Ce conține telegrama”. întrebă regele. Ampoiatiul perplex răspuse, că nu e de importanță. Regele însă somă din nou pe ampoiatiul să-i arate cuprinsul telegramei și ampoiatiul trebui să i-o arate. Telegrama conține răspunsul sosit dela amicul, căruia ampoiatiul îi telegrafează. Răspunsul era de următorul cuprins: „Si regele în tot locul își vîră nasul!”

Literatură.

Din „Biblioteca Noastră”, ce adere în Ceranesebeș sub direcția d-lui **E. Hodoș**, primim nr. 3 și 4, cuprinzînd: „Versuri și proză” de **George Coșbuc**. Acest volum conține 160 pagini. În partea dintâi se aduce portretul distinsului poet Coșbuc cu o schiță biografică scrisă de d-l Hodoș. — Numeri aparuți până acum din „Biblioteca Noastră” dau o strălucită probă de valoarea acestei serii de publicațiuni, atât de bine și cu îngrijire redactată. Materiile cuprinse în numerii aparuți până acum sunt cât se pîte de bine alese, oferind cetitorilor o lectură sănătoasă, plăcută și folositoare. Cu deosebire recomandăm „Biblioteca Noastră” și pentru bibliotecile populare. Un număr costă numai 14 cr. Nrii 3 și 4, fermînd un singur volum, costă 28 cr. În fiă-care lună apere un număr. Abonamentele pentru o serie de 5 numeri 70 cr. de 10 numeri 1 fl. 40. — plătibil înainte. Abonații primesc toate numerile francate.

În tipografia „A. Mureșianu” din Brașov a aparut: „David Almășanu, schițe biografice de **Ioan Popea**, profesor”. Asupra acestei broșuri, atât de bine scrisă, care prezentă și multe momente de însemnătate istorică, atragăm atențiunea mai ales a numărărilor elevi de odinioară ai regretatului David Almășanu, „Nestorul profesorilor români”, al căruia portret se află pe pagina primă a broșurei. Un esemplar costă 30 cr. și se pîte procura dela administrația diarului nostru.

Cursul la bursa din Viena.

Din 18 August 1897.

Renta ung. de aur 4%	122.60
Renta de corone ung. 4%	100.10
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	122.35
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.85
Oblig. căil. fer. ung. de est. I. emis.	121.25
Bonuri rurale ungare 4%	98.10
Bonuri rurale croate-slavone	98.—
Imprum. ung. cu premii	154.25
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	140.50
Renta de hârtie austr.	102.30
Renta de argint austr.	102.25
Renta de aur austr.	123.90
Losuri din 1860	145.75
Acții de-ale Băncei austro-ungară.	955.50
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	398.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	362.50
Napoleonori	9.52½
Mărci imperiale germane	58.72½
London vista	119.80
Paris vista	47.55
Rente de corone austr. 4%	101.65
Note italiene.	45.25

Cursul pieței Brașov.

Din 19 August 1897.

Banota rom. Cump.	9.46	Vînd.	9.48
Argint rou.ân. Cump.	9.42	Vînd.	9.44
Napoleonori. Cump.	9.49	Vînd.	9.51
Galbeul Cump.	5.55	Vînd.	5.60
Ruble Rusești Cump.	126.—	Vînd.	—
Mărci gemane Cump.	58.60	Vînd.	—
Lire turcești Cump.	10.60	Vînd.	—
Soris. fonc. Albina 5%	100.75	Vînd.	101.75

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Pentru fumătorii de țigări!
CLUB
 este cea mai curată, subțire și totuși tare
Hărtia de țigări,
 fără glicerină.
Patent 3 cr., Club-Exquisit 2 și 10 cr.
 Se află și tuburi de țigări din hărtia
CLUB.
 Vîndare en gros la
Iulius Müller Nachfolger,
Brașov.

Verfälschte schwarze Seide.

Man verbrenne ein Mästerchen des Stoffes von dem man kaufen will, und die etwaige Verfälschung tritt sofort zu Tage: Echte, rein gefärbte Seide fränselt sofort zusammen, verlöschet bald und hinterlässt wenig Asche von ganz hellbräunlicher Farbe. — Verfälschte Seide (die leicht spedig wird und bricht) brennt langsam fort, namentlich glimmen die „Schweifäden“ weiter (wenn sehr mit Farbstoff erschwert), und hinterlässt eine dunkelbraune Asche, die sich im Gegenjah zur echten Seide nicht fränselt, sondern frümmt. Zerbricht man die Asche der echten Seide, so zerfällt sie, die der verfälschten nicht. Die **Seidenstoff-Fabriken G. Henneberg** (K. u. K. Hofliefer.), Zürich versenden gern Muster von ihren echten Seidenstoffen an Jedermann, und liefern einzelne Rollen und ganze Stücke porto- und steuerfrei in die Wohnung.

o Anunț. o

Biserica Sf. Nicolae din Brașov (Scheiü) publică concurs pentru **dărimarea urloului și a caselor**, care sunt din sus de el, dela moara din Prund. Cei interesați au să-și înainteze ofertele lor în scris până la 15 (27) August a. c. la epitropul Sterie Stinghe, dela care își pot lua și informațiuni.

Brașov, 2 (14) August 1897.

COMITETUL PAROCHIAL.

Sz. 2447—1897 tkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. törvényszék mint tlknyvi hatóság közhirrre teszi, hogy „Furnica“ fogarasi takarékpénztár és hitel intézet végrehajtatónak Vlad Nicolai végrehajtaszt szenedő elleni 144 trt. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtasít ügyében a brassói kir. törvényszék (a fogarasi kir. járásbíroság) területén lévő Fogaras községben tekvő, a fogarasi 1326. sz. tjkben az A. † alatti 1743 és 1744 hrsz. alatti ingatlanból Vlad Nicolai illetőségére az árverést 373 frt. 50 kiban, ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb, megjelölt ingatlanok az 1897. évi Szeptember hó 7-dik napján délelőtt 9 órakor e kir. bíróság árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanak becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881-ik évi LX. törvényezikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 § ban kijelölt óvadék képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 LX. t. cz. 170. §-sa értelmében a bánat pénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogarason, 1897 évi Junius hó 3 án.

A fogarasi kir. járásbíroság, mint telekkönyvi hatóság.

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decă fiecare cutiă este provădită cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai carbicoase la stomach și pantece, în contra cărceilor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de licat, congestiunei de sânge, haemorrhoidelor și a celor mai diferite bote femeesci a luat acest medicament de casă o răspîndire, ce cresce mereu de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutii originale sigilate l fl. v. a. Falsificațiunile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decă fiecare sticlă este provădită cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea forte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alina durerile de gîdină și reumatism și a altor urmări de recelă. Prețul unei sticle-originale plumbate 90 cr.

Apa de gură-Salicyl a lui Moll.

(Pe basa de natron Acid-salicilic)

La întrebuințarea gîlnică, cu deosebire importantă pentru copii de or-țe etate și adulți, asigurăză c'estă apă de gură conservarea sănătôsă și mai departe a dinților. Prețul sticlei provădute cu marca de apărare a lui A. Moll 60 cr.

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,

c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9.

Comande din provinciă se efectuează gîlnic prin rambursă postală.

La deposite se se ceră anumit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Franz Kellemen și engros la D. Eremia Nepoții, Teutsch & Tartler.

A V I S!

Prenumerațiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potă face și renoi ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-carei luni.

Domnii abonați să binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc ca espedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonează din nou să binevoiască a scrie adresa lămurit și să arate și posta ultimă. **Administraț. „Gaz. Trans.”**